

Выкарыстанне метаду праектаў у працэсе навучання дзяцей дашкольнага ўзросту з цяжкімі парушэннямі маўлення

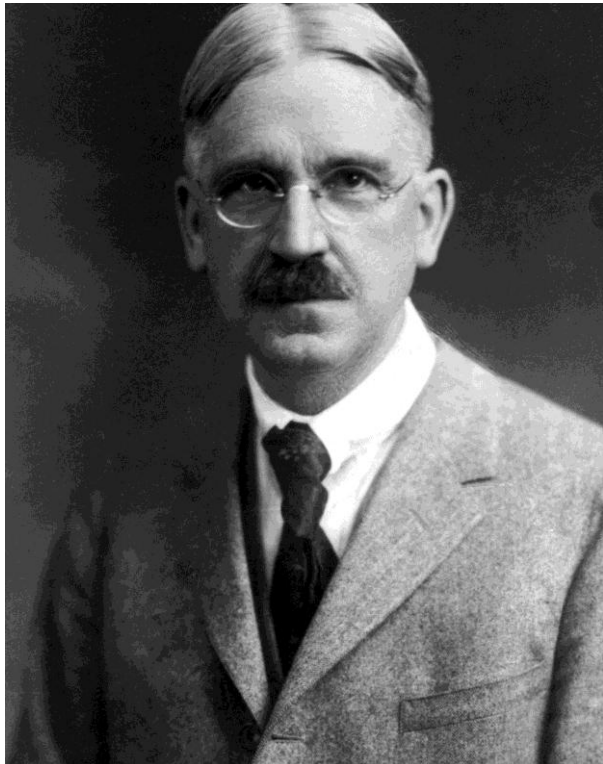
Навуменка О.А., кандыдат педагагічных
навук, дацэнт кафедры педагогікі і
псіхалогіі інклюзіўны адукацыі Інстытута
інклюзіўны адукацыі

Змест

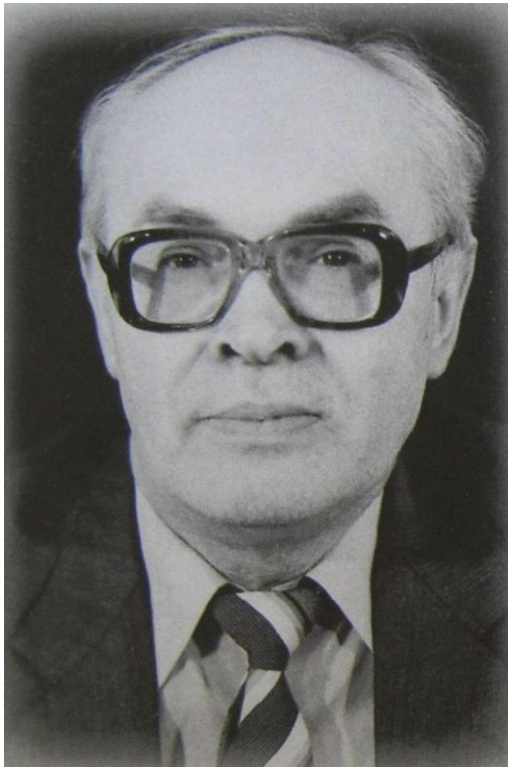
- ▶ Паняцце «метада праектаў», яго гісторыя.
- ▶ Этапы працы над праектамі.
- ▶ Асноўныя патрабаванні да выкарыстання метаду праектаў.
- ▶ Тыпы праектаў, якія выкарыстоўваюцца ў працы з дзецьмі з ЦПМ.
- ▶ Задачы, што рэалізуюцца ў працэсе працы над праектамі з дзецьмі дашкольнага ўзросту з ЦПМ.
- ▶ Значнасць метаду праектаў для дзяцей дашкольнага ўзросту з ЦПМ.
- ▶ Метады, якія выкарыстоўваюцца для ажыццяўлення праектнай дзейнасці.

Паняцце «метада праектаў»

- ▶ Пад метадам праектаў разумеецца творчая самастойная і калектыўная праца, якая мае сацыяльна значны вынік. У аснове праекта ляжыць праблема, для вырашэння якой неабходны даследчы пошук у розных напрамках, з абагульненнем і аб'яднаннем вынікаў у адно цэлае.
- ▶ Метад праектаў - гэта педагагічная тэхналогія, стрыжнем якой з'яўляецца сумесная з дарослымі дзейнасць дзяцей, у працэсе якой дзіця спазнае навакольны свет і ўвасабляе новыя веды ў рэальныя прадукты.
- ▶ Метад праектаў - гэта сукупнасць прыёмаў, дзеянняў дзяцей у іх пэўнай паслядоўнасці для дасягнення пастаўленай задачы - рашэнні праблемы, асабіста значнай для дзяцей і аформленай у выглядзе няма каго канчатковага прадукту.

Распрацаваны яшчэ ў першай палове
XX стагоддзя **Джона Дзьюі** метада
праектаў становіцца асабліва
актуальным у сучасным
інфармацыйным грамадстве.

Перадумовай развіцця тэорыі і практыкі
арганізацыі праектнай дзейнасці
з'явіліся **даследаванні** **Поддьякова**
М.М. у галіне дзіцячага
эксперыментавання.

Прызначэнне метаду праектаў

зключаецца ў прадастаўленні дзецям магчымасці самастойнага набывання ведаў у працэсе вырашэння практычных задач або праблем, які патрабуе інтэграцыі ведаў з розных прадметных абласцей.

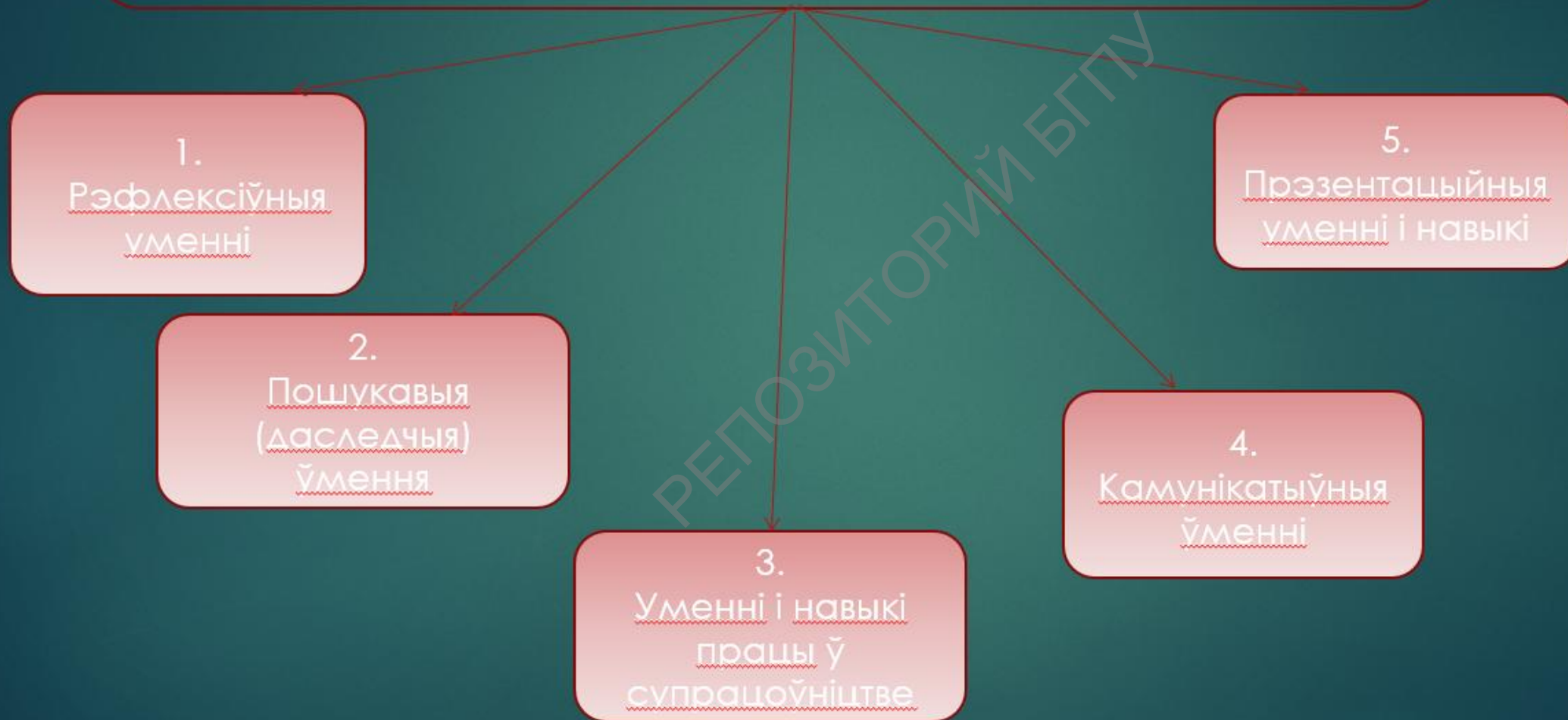
У аснове метаду праектаў ляжыць: 1) развіццё пазнавальных навыкаў дашкольніка; 2) уменняў самастойна канструяваць свае веды; 3) уменняў арыентавацца ў інфармацыйнай прасторы; 4) развіццё крытычнага мыслення.

Метад праектаў заўсёды прадугледжвае вырашэнне нейкай праблемы, якая прадугледжвае, **з аднаго боку**, выкарыстанне разнастайных метадаў, сродкаў навучання, **а з другога** -інтэграцыя ведаў, уменняў з розных галін навукі, тэхнікі, тэхналогіі, творчых абласцей.

У працэсе рэалізацыі метаду праектаў у дзяцей фармуюцца **камунікатыўныя, рэфлексіўныя, пошукавыя (даследчыя), прэзентацыйныя ўменні, а таксама навыкі працы ў калектыве.**

У працэсе праектнай дзейнасці фармуюцца ўменні:

8

Значнасць метаду праектаў

1. Адкрывае магчымасці фарміравання ўласнага жыццёвага вопыту дзіцяці па ўзаемадзеянні з навакольным светам.
2. Выводзіць педагагічны працэс са сцен дзіцячай установы ў навакольны свет, прыроднае й сацыяльнае асяроддзе.

3. Інтэрактыўны характар праекта дазваляе ўключаць у яго разнастайныя формы і метады працы з дзецьмі, у тым ліку з ЦПМ, актуалізаваць іх веды і ўменні, атрыманыя ў розных галінах пазнання, наладжваць партнёрскія ўзаемаадносіны, развіваць камунікатыўныя здольнасці.

4. Ці дае дзецям з ЦПМ рэальнае ўяўленне аб розных баках вывучаемай аб'екта, яго ўзаемаадносінах з іншымі аб'ектамі і са асяроддзем пасялення. У праектаванні сучаснага дзіцяці прыцягвае сам працэс, магчымасць праявы самастойнасці і свабоды, рэалізацыі задум, магчымасць выбіраць і мяняць нешта самому.

Этапы працы над праектамі

Праца над праектамі ўключае наступныя этапы: **падрыхтоўчы, асноўны і завяршальны.**

Падрыхтоўчы этап заключаецца:

- А) у выбары тэмы з улікам інтарэсаў дзяцей;
- Б) выпрацоўцы плана;
- В) падборы прыкладнага зместу, форм, метадаў працы з дзецьмі;
- Г) абмеркаванні плана з дашкольнікамі (абазначэнне дзіцячай мэты);
- В) вырабе плана - схемы праекта, арганізацыі развіццёвай прадметнай асяроддзя.

У **асноўным этапе** адбываецца:

- А) падзел дзяцей на мік로그рупы;
- Б) размеркаванне заданняў, арганізацыя сумеснай з педагогамі, бацькамі і дзецьмі пошукавай практычнай дзейнасці;
- В) дзейнасць мік로그руп (эксперыменты, назіранні, працоўная, мастацкая і інш. дзейнасць).

Завяршальны этап прадугледжвае:

- А) абмеркаванне вынікаў праекта;
- Б) спосабу яго афармлення і прэзентацыі;
- В) практычнае выкарыстанне вынікаў праекта.

Асноўныя патрабаванні да выкарыстання метаду праектаў:

1. Наяўнасць значнай у даследчым, творчым плане праблемы / задачы, якая патрабуе інтэграванага веды, даследчага пошуку для яе рашэння.
2. Практычная, тэарэтычная, пазнавальная значнасць меркаваных вынікаў.
3. Самастойная (індывідуальная, парная, групавая) дзейнасць.
4. Структураванне змястоўнай часткі праекта (з указаннем паэтапных вынікаў).
5. Выкарыстанне даследчых метадаў.

Тыпы праектаў, якія выкарыстоўваюцца ў працы з дзецьмі з ЦПМ

Тыпы праектаў па **характары дамінуючай дзейнасці:**

пошукавы

гульнявой

практыка-
арыентаваны

даследчы

творчы

Задачи, што рэалізуюцца ў працэсе працы над праектам з дзецьмі дашкольнага ўзросту з ЦПМ:

- абудзіць цікавасць да прапанаванай дзейнасці;
- далучыць дзяцей да працэсу пазнання;
- фарміраваць уменне даказваць свой пункт гледжання;
- фарміраваць розныя прадстаўленні;
- прыцягваць дзяцей да прайгравання вобразаў, выкарыстоўваючы розныя варыянты;
- заахвоціць дзяцей да сумеснай дзейнасці;
- развіваць камунікатыўныя здольнасці;
- фармаваць, узбагачаць і актываваць слоўнік;
- фарміраваць інтанацыйнай выразнасці маўлення.

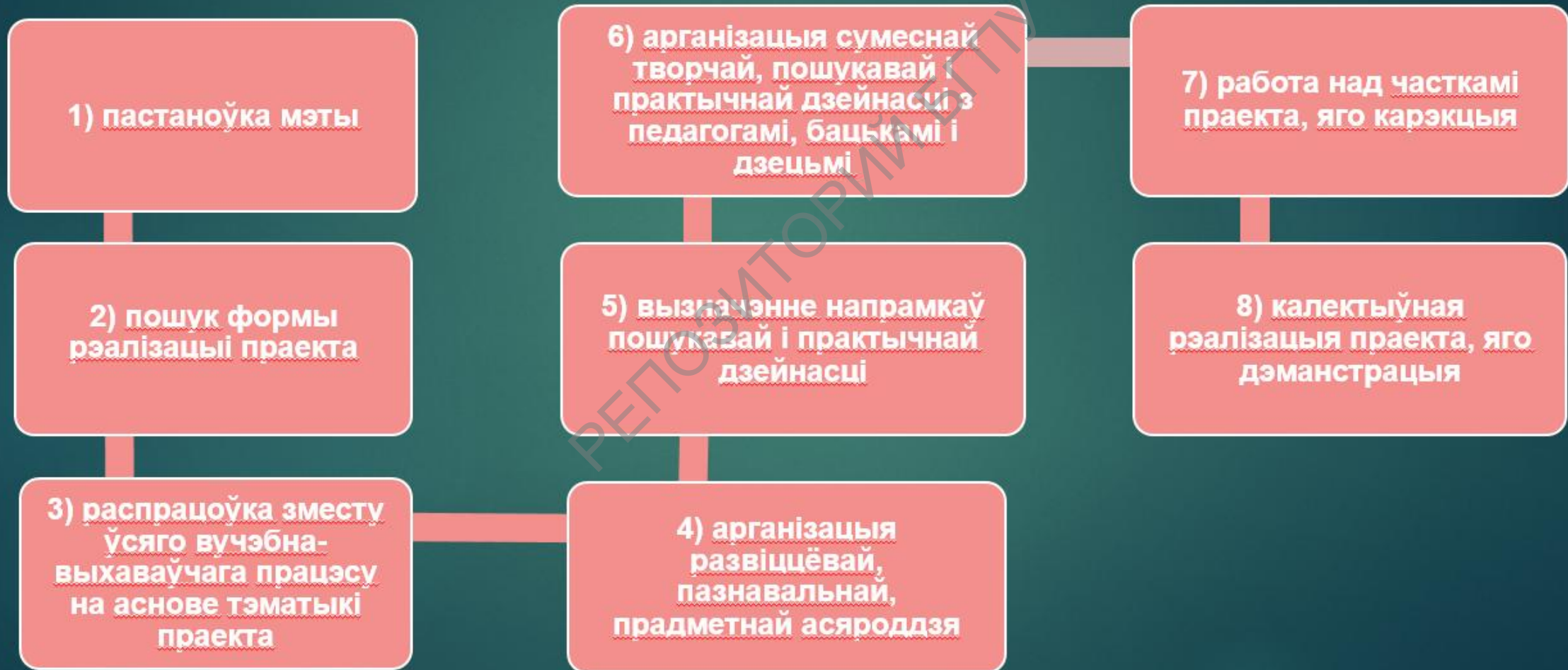
Па працягласці праекты могуць быць:

кароткатэрміновымі
(Ад 1 заняткі да 1 дня)

працяглымі
(Ад 1 тыдня да 3
месяцаў)

Праца педагога над праектам праходзіць у некалькі этапаў:

18

Роля бацькоў у працы над праектам

Кожны з бацькоў можа выступіць:

- як саўдзельнік, арганізатар розных мерапрыемстваў;
- як кампаньён дзіцяці ў вырашэнні праблемы;
- прафесіянал у пэўнай сацыяльнай сферы;
- як надзейны сябар і памочнік у пошуку інфармацыі, зборы калекцыі правядзення эксперыменту, ацэнцы таго, што адбываецца і т. д.

Метады, які выкарыстоўваюцца для ажыццяўлення праектнай дзейнасці

- ▶ Назіранне;
- ▶ Экскурсіі;
- ▶ Эксперыментаванне;
- ▶ Мадэляванне;
- ▶ Гульні;
- ▶ Эўрыстычныя гутаркі;
- ▶ Рашэнне праблемных сітуацый.

Такім чынам, прымяненне метаду праектаў ўносіць новую тэндэнцыю да пабудовы карэкцыйна-развіваючай развівае працы з дзецьмі дашкольнага ўзросту з ЦПМ:

- А) фармуе ў іх навыкі даследчай, маўленчай дзейнасці;
- Б) развівае пазнавальную актыўнасць;
- В) развівае самастойнасць;
- Г) развівае творчасць;
- В) развівае камунікатыўныя здольнасці.